

การใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน
ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา*

AN APPLICATION OF GHARAVASA-DHAMMHA IN DAILY LIFE OF THE
PEOPLE IN THANA SUBDISTRICT, KAPONG DISTRICT,
PHANG NGA PROVINCE

พระครูวินัยธรพิทยา สุภธมโม (จันทนเสถียร)¹ และ สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร²

Phrakhruwinaithonphittaya Suphathammo (Chantanasatlen)¹ and Supreecha Chamnanphuttiphon²

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโรกราช¹⁻²

Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus, Thailand¹⁻²

Corresponding Author's Email: phittaya.cha@student.mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ในครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้หลักฆราวาสธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา และ 2) เปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชน จำนวน 271 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสัจจะมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x}=4.70$) รองลงมาคือ ด้านทมะและด้านขันติ ($\bar{x}=4.66$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านจาคะ ($\bar{x}=4.63$)

2. ผลเปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมของประชาชนเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ ต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติคือ พัฒนาแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงโดยมีเป้าหมาย เพื่อสร้างสังคมแห่งความเมตตา ลดการเบียดเบียน การสร้างระบบคุณธรรมเชิงป้องกันเพื่อการ

* Received 28 November 2025; Revised 5 December 2025; Accepted 10 December 2025

อยู่ร่วมกันอย่างมีศีลธรรม รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารที่มีความซื่อสัตย์ สุภาพและมีเมตตา ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน

คำสำคัญ: หลักฆราวาสธรรม, การดำเนินชีวิต, ประชาชนตำบลท่านา

Abstract

The objectives of this research were to study the application of the Gharāvāsadhama (layperson's virtues) in the daily lives of the residents of Thana Subdistrict, Kapong District, Phang Nga Province, and to compare the application of the Gharāvāsadhama (layperson's virtues) among residents classified by gender, age, educational level, occupation, and income. This study employed a quantitative research method. The sample consisted of 271 residents. A questionnaire was used as the research instrument. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics, namely the t-test and One-Way ANOVA.

The Research Findings

1. The overall application of the Gharāvāsadhama (layperson's virtues) in the daily lives of the residents was at the highest level ($\bar{x}=4.65$). Considering each aspect, it was found that the aspect of Sacca (truthfulness) had the highest mean score ($\bar{x}=4.70$), followed by the aspects of Dama (self-discipline) and Khanti (patience), both with mean scores of ($\bar{x}=4.66$). The aspect with the lowest mean score was Cāga (generosity) ($\bar{x}=4.63$).

2. The comparison of the application of the Gharāvāsadhama (layperson's virtues) among residents classified by gender, age, educational level, occupation, and income revealed that residents with different genders, ages, and occupations did not differ in their application of the Gharāvāsadhama in daily life. However, residents with different educational levels and incomes showed statistically significant differences in their application of the Gharāvāsadhama at the .05 level.

The recommendations for practical implementation involve developing an integrated approach aimed at fostering a compassionate society, reducing harm, and establishing a preventive moral system that promotes ethical

coexistence. This also includes cultivating a culture of communication characterized by honesty, politeness, and kindness at the individual, family, and community levels.

Keywords: Gharāvāsadhama, Daily Lives, Residents of Thana Subdistrict

บทนำ

การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองจนรวมไปถึงหลักปรัชญาที่ช่วยให้เกิดความสมดุลในการใช้ชีวิต คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเน้นความพอประมาณ นอกจากนี้คุณภาพชีวิตของประชาชนยังมีความสำคัญในการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพดี รายได้มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีแต่อย่างไรก็ตามเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตโดยเฉพาะการขาดหลักธรรมเป็นเครื่องนำทางและยึดเหนี่ยวจิตใจ ปราศจากศีลธรรมย่อมนำไปสู่ปัญหาสังคมโดยรวม (ณัฐศรีณีย์ ชุมวรฐายี, 2560)

ตำบลท่านาเป็นตำบลเก่าแก่ประมาณ 100 กว่าปี ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาพื้นเมือง (ภาษาใต้) และ นับถือศาสนาพุทธ อยู่ในเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา มีทั้งสิ้น 4 หมู่บ้าน ครั้งโบราณชาวอินเดียนำเรือสำเภาล่องมาค้าขายเป็นประจำสองฝั่งลำน้ำจึงอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการประกอบอาชีพ ต่อมาได้มีนายทุนมาซื้อที่ดินเพื่อนำไปทำเหมืองแร่ดีบุกชาวบ้านจึงเปลี่ยนอาชีพเป็นลูกจ้างเหมืองแร่ เมื่อมีการเลิกทำเหมืองแร่ชาวบ้านกลับมาประกอบอาชีพด้านการเกษตรดั้งเดิม องค์การบริหารส่วนตำบลท่านา กำหนดยุทธศาสตร์และทำแผนพัฒนาระยะยาวจัดให้มีการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน แต่ก็ยังพบปัญหาด้านสุขภาพ ยาเสพติด อาชญากรรม แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาสังคมในพื้นที่ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตไม่คงเดิมและมีการเปลี่ยนแปลงไปจากวิถีดั้งเดิม แม้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่านาจะมีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์ในการบริหารราชการแต่ก็ยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ (แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านา, 2564)

หลักธรรมาสถรรพเป็นหลักคำสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงมอบให้ศฤงคารผู้ครองเรือนได้นำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาตน ชีวิต ร่างกาย จิตใจและปัญญาเพื่อเสริมสร้างให้ชีวิตศฤงคารผู้ครองเรือนมีความสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป (ประสิทธิ์ วงศ์เทพและคณะ, 2562) ซึ่งในพื้นที่ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา ได้นำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะช่วยส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนและสร้างสังคมที่มีความเมตตาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การรักษาคำพูดและความซื่อสัตย์ต่อกัน การควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้อยู่

ในกรอบที่ดี การอดทนต่อความยากลำบากและการเสียสละเพื่อส่วนรวม หลักฆราวาสธรรมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินชีวิตของผู้ที่ไม่ได้บวชเป็นพระภิกษุโดยช่วยให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ดังนั้นการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันจำเป็นต้องนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะหลักฆราวาสธรรม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและเป็นผู้ที่มี “อริยทรัพย์ 7 ประการ” คือ ผู้ที่มีความสุขอย่างยั่งยืน รวมถึงช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย การใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา สามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติกับทุกคนในสังคมที่เราอาศัยอยู่ นำไปพัฒนาตนเอง เฉพาะบุคคลก็ย่อมส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตเช่นกัน เพราะจะทำให้ชีวิต ครอบครั้ว สังคมมีแต่ความสุข เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักที่มอบให้แก่กันและกันและสามารถนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นความจริงอันประเสริฐมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนในตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา จำนวน 4 หมู่บ้าน จำนวน 1,214 ครอบครัว รวม 2,372 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา จำนวน 271 คน โดยกำหนดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) และกำหนดวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งออกเป็นชุมชน/หมู่บ้านดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา (จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามหมู่บ้าน)

หมู่ที่	ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านท่านา	458	52
2	บ้านปากถัก	586	67
3	บ้านปากพู่	557	64
4	บ้านบางพาง	771	88
รวม		2,372	271

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 การใช้หลักชมราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา ลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่าอิทธิพล 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ลักษณะเป็นปลายเปิด สำหรับการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย จากนั้นสร้างเครื่องมือ นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) เท่ากับ 0.66-1.00 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Cronbach's alpha) เท่ากับ .939

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยดำเนินการกล่าวคือ ขอนหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังกลุ่มตัวอย่างและผู้นำชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนได้ จำนวน 271 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนวิเคราะห์การใช้หลักชมราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบการใช้หลักชมราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา

จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัย

1. การใช้หลักทฤษฎีการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักทฤษฎีการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา โดยรวม

การใช้หลักทฤษฎีการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน		ระดับการนำไปใช้		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านสัจจะ	4.70	0.43	มากที่สุด
2.	ด้านทมะ	4.66	0.47	มากที่สุด
3.	ด้านขันติ	4.66	0.46	มากที่สุด
4.	ด้านจาคะ	4.63	0.46	มากที่สุด
รวม		4.65	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 2 พบว่า การใช้หลักทฤษฎีการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสัจจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.70$) รองลงมาคือ ด้านทมะและด้านขันติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านจาคะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.63$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านสัจจะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เคยมีประสบการณ์ที่ทำให้รู้สึกที่สัจจะเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.86$) รองลงมาคือ ให้ความสำคัญในการปฏิบัติสัจจะในชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.85$) น้อยที่สุดคือ การปฏิบัติสัจจะจะมีผลกระทบต่อความเชื่อถือของผู้อื่นที่มีต่อท่านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.52$)

ด้านทมะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สนใจที่จะศึกษาหรือฝึกฝนทมะเพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.71$) รองลงมาคือ การใช้ทมะช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นและให้ความสำคัญในการใช้ทมะใน

ชีวิตประจำวันมากน้อยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.67$) และน้อยที่สุดคือ รู้จักและเข้าใจพระศาสดามากน้อยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.63$) ตามลำดับ

ด้านขันติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เข้าใจและรู้จักคำว่า ขันติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.78$) รองลงมาคือ สนใจที่จะศึกษาหรือฝึกฝนขันติเพิ่มเติมหรือไม่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.67$) และน้อยที่สุดคือ การใช้ขันติช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.58$) ตามลำดับ

ด้านจาคะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคือ รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับจาคะมากน้อยเพียงใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.76$) รองลงมาคือ สนใจที่จะศึกษาหรือฝึกฝนจาคะเพิ่มเติมหรือไม่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.68$) และน้อยที่สุดคือ ให้ความสำคัญกับการใช้จาคะในชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.48$)

2. เปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา เมื่อจำแนกตาม เพศ โดยการทดสอบทางสถิติ t-test พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา เมื่อจำแนกตาม อายุ โดยการทดสอบทางสถิติ One-Way Anova พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาโดยการทดสอบทางสถิติ One-Way Anova พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา เมื่อจำแนกตามอาชีพโดยการทดสอบทางสถิติ One-Way Anova พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา เมื่อจำแนกตามรายได้โดยการทดสอบทางสถิติ One-Way Anova พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านสี่จะอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลท่านาตระหนักถึงการมีสี่จะเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต การรักษาสัจจะและการวางตัวให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุคนธ์ ญาณาวุโธและคณะ (2563) พบว่า การส่งเสริมประชาชนในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมาธรรมของพระสงฆ์ อำเภโพนาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้อภิปรายผลได้ว่า การที่ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงโทษของการพูดเท็จ พูดคำหยาบ พูดส่อเสียดและการพูดเพื่อเจ้อ ว่ามีโทษประการใดบ้าง ประชาชนจะได้น้อมนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ด้านทมะอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลท่านาใช้ทมะในการแก้ไขปัญหาและข้อขัดแย้งในชีวิตประจำวันมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของเจนณรงค์ ชุ่มพะวงค์และสาโรจน์ แก้วอรุณ (2566) พบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานของพระสุคนธ์ ญาณาวุโธและคณะ (2563) พบว่า การส่งเสริมประชาชนในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมาธรรมของพระสงฆ์ อำเภโพนาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวได้ว่า หลักทมะนี้ทำให้บุคคลที่ทำงาน ร่วมกัน ในองค์กรใด องค์กรหนึ่งเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้

ด้านขันติ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลท่านาให้ความสำคัญต่อขันติ ความอดทนอดกลั้นในการจัดการกับความเครียดและความขัดแย้งในชีวิตประจำวันมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของเจนณรงค์ ชุ่มพะวงค์และสาโรจน์ แก้วอรุณ (2566) พบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ สอดคล้องกับงานของพระสุคนธ์ ญาณาวุโธและคณะ (2563) พบว่า การส่งเสริมประชาชนในการดำเนินชีวิตตาม

หลักขราวาธรรมของพระสงฆ์ อำเภโโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวได้ว่า หลักขระนี้ทำให้บุคคลที่ทำงาน ร่วมกันในองค์กรใด องค์กรหนึ่งเกิดความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานได้

ด้านจาคะ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบล ท่านา มีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริตและความจริงใจในการสื่อสาร ระหว่างกัน ซึ่งสะท้อนถึงพื้นฐานคุณธรรมที่ฝังแน่นในวัฒนธรรมท้องถิ่น พฤติกรรมที่ไม่พูด ปดถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสังคมที่ไว้วางใจกันได้ โดยเฉพาะในชุมชนชนบทที่มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติและการพึ่งพาอาศัยกันอย่างใกล้ชิด การพูดความจริงและไม่ บิดเบือนข้อเท็จจริงจึงถือเป็นคุณค่าทางศีลธรรมที่ได้รับการยกย่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของเจนณรงค์ ชุ่มพะวงค์และสาโรจน์ แก้วอรุณ (2566) พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้วยหลักขราวาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานของพระสุคนธ์ ญาณาวุโธและคณะ (2563) พบว่า การ ส่งเสริมประชาชนในการดำเนินชีวิตตามหลักขราวาธรรมของพระสงฆ์ อำเภโโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวได้ว่า หลักขระนี้ทำให้บุคคลที่ทำงาน ร่วมกัน ในองค์กรใด องค์กรหนึ่งเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้

2. การเปรียบเทียบการใช้หลักขราวาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของ ประชาชน ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุและอาชีพต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในเรื่อง ของการใช้หลักขราวาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักขราวาธรรมเพื่อการดำเนิน ชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุคนธ์ ญาณาวุโธ และคณะ (2563) พบว่า ผลการเปรียบเทียบโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ วุฒิการศึกษาและอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมประชาชนในการดำเนิน ชีวิตตามหลักขราวาธรรมของพระสงฆ์ อำเภโโพธาราม จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน จึงยอมรับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึง ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้หลักขราวาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านสัจจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านขะและด้าน ขันติและด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านจาคะ ส่วนเปรียบเทียบการใช้หลักขราวาธรรมเพื่อการ

ดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุและอาชีพต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านสังคม ควรพัฒนาแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงทั้งหลักธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาสังคมโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสังคมแห่งความเมตตา ลดการเบียดเบียนและนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 ด้านทมะ การเว้นจากการลัทธิภัยไม่ควรเน้นเพียงการลงโทษภายหลังแต่ควรสร้าง “ระบบคุณธรรมเชิงป้องกัน” โดยใช้หลักศีลข้อ 2 เป็นรากฐาน ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ไปจนถึงนโยบายภาครัฐ โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีศีลธรรม

1.3 ด้านขันติ ควรตั้งอยู่บนฐานของ คุณธรรม ความรับผิดชอบและการเคารพสิทธิผู้อื่น โดยเชื่อมโยงศีลข้อ 3 เข้ากับนโยบายสาธารณะด้านเพศศึกษา สุขภาวะและความปลอดภัยเพื่อสร้างสังคมที่มีวินัยทางเพศ ลดการเบียดเบียนและนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.4 ด้านจาคะ ควรมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารที่มีความซื่อสัตย์ สุภาพ และมีเมตตาทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสื่อสาธารณะโดยเชื่อมโยงหลักศีลข้อที่ 4 เข้ากับการพัฒนาจริยธรรมและความน่าเชื่อถือของสังคมไทย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาการวิจัยการนำหลักพุทธธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น สังคหวัตถุ 4, พรหมวิหาร 4, สาราณียธรรม เป็นต้น เพื่อจะได้นำหลักธรรมดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้

2.2 ควรมีการศึกษาการใช้หลักฆราวาสธรรมของประชาชนในตำบลหรืออำเภออื่น ๆ ในจังหวัดพังงาหรือจังหวัดใกล้เคียงเพื่อเปรียบเทียบว่า ปัจจัยทางสังคมกับการนำหลักฆราวาสธรรมไปใช้

2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักฆราวาสธรรมกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอกะปง จังหวัดพังงา

เอกสารอ้างอิง

- เจนณรงค์ ชุ่มพะวงค์ และ สาโรจน์ แก้วอรุณ. (2566). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักฆราวาสธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. *MCU Haripunchai Review*, 7(4), 95–109.
- ณัฐศรีณย์ ชุมวรฐายี. (2560). ศึกษาหลักฆราวาสธรรม 4 ในการดำเนินชีวิตของผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภวานาวัดปัญญานันทาราม จังหวัดปทุมธานี. ในวิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาวิปัสสนาภวานา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ วงศรีเทพ, สุวิน ทองปั้น, พระศกเทพ ทสธมโม (วณิชาติ) และ ประภาส แก้วเกตุพงษ์. หลักฆราวาสธรรมกับการพัฒนาชีวิตสำหรับผู้ครองเรือน. *วารสารวิชาการธรรมทรศน์*, 19(3), 266-273.
- พระสุคนธ์ ญาณวูโธและคณะ. (2563). การส่งเสริมประชาชนในการดำเนินชีวิตตามหลักฆราวาสธรรมของพระสงฆ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 3(2), 25-39.
- องค์การบริหารส่วนตำล่อ. (2564). แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำล่อ. พังงา: องค์การบริหารส่วนตำล่อ.เรียกใช้เมื่อ 15 ตุลาคม 2568 จาก <https://thana.go.th/public/list/data/datacategory/catid/2/menu/1196>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.